

פרשת דוד

יו"ל ע"י מוסדות "מקדש לדוד" ישראל
 בראשות ובנשיאות כ"ק מורנו ורבנו האדמו"ר רבי **דוד חנניה פינטו** שליט"א
 בן הצדיק המלובן רבי **משה אהרן פינטו** זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי **חיים פינטו** זע"א

י"ז חשוון תשפ"ו 1310
פרשת וירא

ישראלים	תל אביב	חיפה	באר שבע
16:09	16:25	16:17	16:20
ניסה			
17:23	17:25	17:23	17:26
יצאה			
17:56	17:57	17:55	17:59
רבנו תם			

הילולא דצדיקא

- י"ז חשוון
רבי בנימין זאב חשין
- י"ח חשוון
רבי רפאל ברוך טולידאנו
- י"ט חשוון
רבי סאסי מעתוק כהן
- כ' חשוון
רבי מרדכי שרעבי
זקן המקובלים בירושלים
- כ"א חשוון
רבי אריה לייב בינה
ראש ישיבת 'נתיב מאיר'
- כ"ב חשוון
רבי עמרם בן רבי מסעוד אנווא
- כ"ג חשוון
רבי יוסף רפאל חזן
מח"ס 'חקרי לב'

משנול לדוד

ועקידת יצחק היום לזרעו תזכור

"קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת" (בראשית כב, ב).

בעקידת יצחק גילה אברהם אבינו ע"ה את גודל אהבתו לה' יתברך על אף שהיה בידו לשאול את הקב"ה; ריבונו של עולם הבטחת לי "כי ביצחק יקרא לך זרע", והיאך יתכן שאקריב אותו על גבי המזבח. בכל זאת אברהם לא מקשה קושיות וקם בהשכמה ובזריזות לעשות רצון קונו; "וישכם אברהם בבקר", ויצחק בנו הולך עימו באותה כוונה טהורה ובאותה מחשבה קדושה "וילכו שניהם יחדו". וכשהגיעו למקום המקודש, ביקש יצחק מאביו שיעקוד אותו היטב לכל יוז וחלילה יפסל מלהיות קרבן.

וכשלקח אברהם את המאכלת לשחוט את בנו, אף מלאכי עליון היו נרגשים ובוכים בראותם את גודל מסירות נפשו - עד כמה גדולה אהבתו לה' יתברך לעשות רצונו בלבב שלם מתוך שמחה וחדווה. עד ששלח הקב"ה מלאך וציווה עליו "אל תשלח ידך אל הנער", אולם אברהם אינו מוותר ומבקש, אם לא לשחטו אזי לכל הפחות להטיף ממנו מעט דם. והמלאך עונה לו "ואל תעש לו מאומה כי עתה ידעתי כי ירא א-להים אתה".

לכאורה הדבר צריך ביאור, וכי רק עתה נתברר להקב"ה שאברהם אבינו ע"ה בבחינת "ירא א-להים", האם לא די בכמה וכמה ניסיונות שעברו עליו ובכולם הוכיח הוא את גודל חיבתו ואהבתו לה' יתברך, אם כן מדוע רק בניסיון העקידה אומר לו הקב"ה "עתה ידעתי כי ירא א-להים אתה"?

אמרו חכמינו ז"ל (ברכות סא, ב) בשעה שהוציאו את רבי עקיבא להריגה, זמן קריאת שמע היה... והיו סורקין את בשרו במסרקות של ברזל והיה מקבל על עצמו עול מלכות שמים. אמרו לו תלמידיו - רבינו עד כאן? אמר להם; כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה "בכל נפשך" - אפילו נוטל את נפשך. אמרתי, מתי יגיע פסוק זה לידי ואקיימנו. ועכשיו שבא לידי לא אקיימנו?! והיה מאריך באחד עד שיצתה נשמתו באחד, עד כאן לשון הגמרא.

וחשבתי בסייעתא דשמיא להסביר שכוונת רבי עקיבא הייתה לומר לתלמידיו, כי אמנם נכון הוא הדבר שבמשך כל ימי חייו אמר הוא בפה מלא כי הוא אוהב את הקב"ה בלב ונפש ואף הודיע בקול רם שהוא מוכן למסור עצמו בעד קיום מצוותיו. אולם תמיד חשש שמא כוונתו אינה כנה ואמיתית, וייתכן שכל הדיבורים הללו לא יעמדו במבחן המציאות. וכשיעמיד אותו הקב"ה בניסיון של מסירות נפש, שמא לא יוכל להתגבר על עצמו. ונמצא שכל דיבוריו על אהבת ה' אינם אלא מן השפה ולחוץ. ומזה ירא רבי עקיבא לנפשו ואמר "כל

ימי הייתי מצטער מתי יגיע פסוק זה לידי ואקיימנו". הוצה הוא שהקב"ה יעמיד אותו במבחן בכדי לבחון האם באמת אהבת ה' בוערת בתוכו, או שמא אין זה אלא פטפוטי דברים בעלמא.

ומשנוכח רבי עקיבא לדעת שהוא שש וששמח ומאושר למסור נפשו בעד כבוד ה' יתברך, והנה הוא עומד בניסיון בגבורה ואכן אהבת ה' חדורה בתוכו ויוקדת בו - או אז הבין והאמין שדרכו דרך אמת וצדק, כי רק עתה נזדמן לו להכיר באמת את גודל אהבתו לה' יתברך.

וכן הוא העניין אצל אברהם אבינו. אמנם, נכון שאברהם עמד כבר בכמה וכמה ניסיונות, אולם אין להשוות ואין לדמות את ניסיון עקידת יצחק לשאר הניסיונות. קשה עד מאוד לקחת בן ולשחוט אותו ועל אחת כמה וכמה בן יחיד שנולד לאביו בגיל מאה שנה ולא ימו בגיל תשעים שנה...

והנה גם אברהם אבינו במשך כל ימי חייו חיפש הזדמנות להוכיח את גודל אהבתו לה' יתברך כדוגמת רבי עקיבא בעתו. אמנם נכון שתמיד היה אברהם אבינו מפרסם את שמו יתברך לפני כל באי עולם ואהבת ה' הייתה מושרשת בקרבו, אך עדיין אין זה מהווה הוכחה שמוכן הוא למסור לב ונפש למען שמו יתברך. וחשש אברהם אבינו שמא לא יאזור עוזו בנפשו לעמוד בשעת הניסיון, והנה עתה מעמיד הקב"ה את אברהם במבחן המציאות בניסיון גדול ועצום. וכשנוכח לדעת שהנה עומד הוא בדבר ועושה את רצון ה' בשמחה, על אף הקושי העצום שבכך שמח שמחה גדולה כי עתה מוכח עד כמה אהבת ה' יש בתוכו. ולכן רק כעת אומר לו הקב"ה "עתה ידעתי כי ירא א-להים אתה" עתה הוכח לעין כל כי אהבת ה' בוערת בקרבו של אברהם ומוכן הוא באמת ובתמים למסור כל אשר לו למען קיום מצוותי.

ואם הקב"ה מעיד נאמנה כי אברהם הוא 'ירא שמים', הרי זו בגדר הבטחה נאמנה שלעולם יהא אברהם דבק בהקב"ה ויראת אלוקים תהא נסוכה על פניו. על אף שאין אדם בעולם שביכולתו להיות בטוח שיעמוד בצדקותו וכמאמר התנא (במס' אבות ב, ד) "אל תאמין בעצמך עד יום מותך". ואמרו חז"ל (רש"י בראשית לא, מב) אין הקב"ה מייחד שמו על הצדיקים בחייהם שנאמר "הן בקדושי לא יאמין". הנה יוחנן כהן גדול לאחר ששימש שמונים שנה בכהונה גדולה, נעשה צדיקי באחרית ימיו (ברכות כט, א) ואם כן אין חסינות לאף אדם מפני יצר הרע.

אולם אברהם אבינו בדרגתו, בגודל קדושתו וצדקותו העצומה - קיבל הבטחה מהקב"ה שלעולם יהא 'ירא אלוקים'. לכן אמרו חז"ל שבוכות אברהם ברא הקב"ה את עולמו כדכתיב (בראשית ב, ד) "אלה תולדות השמים והארץ בהבראם" - אותיות 'באברהם'. לפי שראה הקב"ה את דרגתו הנעלה וטהרתו שהיא שזורה כחוט השני במהלך כל ימי חייו מתחילתו ועד סופו, ולכן ברא את העולם בזכותו.

ואם נתחזק בשלושת עמודים הללו שהנחילו לנו אבותינו, מובטחים אנו שאהבת ה' תהיה מושרשת בליבנו ולא נסור מדרך ה' כל ימי חיינו, אמן ואמן.

פניני הפרשה

פנינים קצרים על פרשת השבוע

תוצאה טבעית או עבודה עצמית?

"והנה שלשה אנשים ניצבים עליו" (בראשית יח, ב)

לפירושו של רש"י ש"אחד לבשר לשרה, ואחד להפוך את סדום ואחד לרפאות את אברהם". הקשה רבינו המהר"ל בספרו 'גור אריה', מדוע היה צריך המלאך שנשלח להפוך את סדום לעבור דרך ביתו של אברהם, הרי לא היה לשליחותו שום קשר לביתו של אברהם אבינו?

ביאר רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל בספרו 'חזון יחזקאל', שאותו מלאך התקשה לעשות שליחותו להפיכת העיר, והיה טוען שהתנהגותם של אנשי סדום היא תוצאה טבעית שקיימת אצל האדם שיש בו יצר הרע, וכפי שטענו המלאכים לפני בריאת האדם: "מה אנוש כי תזכרנו וכן אדם כי תפקדנו".

אמר לו הקב"ה לאותו מלאך, בוא ואראך את אברהם אוהבי ותראה עד כמה מסוגל אדם להתרומם ולהתגבר על יצרו.

וזהו מה שכתוב בהמשך "ויקומו משם האנשים וישקיפו על פני סדום", שלאחר שהם ראו את מעלת אברהם שמתגבר על יצרו, כבר לא היססו לעשות משפט באנשי סדום.

מעט מים - כמזונה תחילה

"ויקח נא מעט מים ורחצו רגליכם" (בראשית יח, ה)

תמוה, אברהם שהצטיין במידת הכנסת אורחים, לקח לאורחים שלש סאים קמח סולת ושחט להם ג' פרים וכו', מדוע קימץ דווקא במים וציווה לקחת רק "מעט מים"?

עוד קשה, שאברהם אבינו אמר למלאכים ואקחה פת לחם, ולשרה אמר לושי ועשי עוגות, ולא נתן לחם, מדוע?

אברהם אבינו, כפי ביאר כ"ק האדמו"ר בעל ה'שפע חיים' מצאנו זצ"ל, חזה ברוח קדשו שמלאכי השרת יטענו בשעת מתן תורה כנגד הקב"ה תנה הודך על השמים, דהיינו, שיתן הקב"ה את התורה למלאכים, והקב"ה יענה לעומתם, איך רוצים אתם לקבל את התורה, הרי כבר עברתם עליה, כי אכלתם בשר וחלב אצל אברהם אבינו. והנה בשו"ע (יו"ד פט, ב) מבואר שעל ידי קינוח פיו בפת והדחה במים מותר לאכול בשר אחר חלב. ואברהם אבינו שנתן להם חמאה וחלב ורק אחר כך בשר לא רצה שיהיה להם פת לעשות קינוח, ולא מים לעשות הדחה, כי הוא רצה שהתורה תינתן לבניו, ולכן לא נתן פת, ונתן רק מעט מים שלא יספיקו לשתייה אלא לרחיצת רגליים בלבד...

שולחן מתוק מסולת

ויאמר מהרי"ל שלש סאים קמח סולת לושי ועשי עגות (בראשית יח, ו)

חז"ל דורשים בגמרא בבא מציעא (פז, א) שהאשה עיניה צרה באורחים; "כתיב קמח וכתוב סלת, אמר רבי יצחק מכאן שהאשה צרה עיניה באורחים". ופירש רש"י שההוכחה היא ממה שאברהם אמר קמח ושרה אמרה סולת.

כל המפרשים מתקשים, מהיכן הראיה שצרה עיניה באורחים, הרי סולת הוא יותר חשוב מקמח, ואם שרה הביאה סולת לכאורה אין עיניה צרה באורחים?

בדרך צחות תירץ בספר 'אוצר הרעיון והמחשבה', שהנה כשעושים סעודה, יש בזה שני סוגים; יש סעודה של ממש עם נטילת ידים, מנה ראשונה ואחרונה, ויש 'שולחן מתוק'. אם רוצים שהסועדים יאכלו סעודה שלימה עם מנה ראשונה ומנה מרכזית, אזי מגישים בתחילה לחם או לחמניות כדי שהאורחים ייטלו ידיהם לסעודה. אבל אם זה רק 'שולחן מתוק', אז מניחים על השולחן 'מציות' או 'לחמניות מזונות' וכו'.

והנה מהקמח עושים כידוע לחם, אבל מהסולת מכינים מיני מתיקה. וזהו אפוא ההוכחה, שאברהם רצה ששרה תביא קמח - שהרי האורחים צריכים להתחיל עכשיו סעודה עם לשונות בקר וחרדל וכו', אולם שרה הביאה סולת, כדי שיבינו שזה רק 'שולחן מתוק'...

במסילת נערה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

כמצות אנשים מלומדה

אירע שניגש אליי בן תורה, תלמיד חכם שהכרתיו כבר ממושכות קודם לכן, והוא שקדן גדול בלימוד התורה ובפיו הייתה בקשה תמוהה:

"כבוד הרב יחזק בתוכי את האמונה בה' יתברך"...

תמתי לפשר בקשתו ושאלתי "הרי הינך מקיים את המצוות ושוקד על דלתות התורה, אם כן היכן היא אמונתך בבוא העולם?"

וכך הוא השיב לי: "אמנם נכון כי אני מתמיד בלימוד התורה, ואכן חשבתי עד היום לתומי שיש בי אמונה חזקה, אך לצערי גיליתי שכל לימוד התורה שלי נעשה רק כמצוות אנשים מלומדה ורק מפני שכך הורגלתי עוד מקטנותי - כולם בסביבתי לומדים תורה ולכן אף אני לומד את התורה. אך עדיין אין בתוכי ידיעה ברורה שזוהי הדרך הנכונה. והנה כעת כשניסיונות החיים החלו להערים עליי קשיים, לצערי החילוני לגלות שאף אמונתי בה' יתברך היא רופפת ואינה חזקה דיה, ולכן קשה לי להתמודד מול אותם הניסיונות".

קמתי מיד ונשקתיו על ראשו על כך שהיה איש אמת, ובגבורה הסכים לחשוף בפניי את נימי נפשו ולבקש מזור ותרופה למכתו. כמובן שחיזקתי באמונה ודברתי על ליבו והוריתי לו את השביל הנכון בדרכי החיים...

הנה על אף היותו איש יודע ספר ותלמיד חכם, לא ידע שתועה הוא בשבילי החיים, ואף הוא חשב לתומו כי הוא צועד במסילה הנכונה העולה בית א-ל, ורק לאחר שנים גילה לתדהמתו שעדיין רחוק הוא מרחק רב מן האמת ומן האמונה בה'. וכל זאת מפני שתחילת דרכו לא הייתה מתוך הבנה ברורה, אלא סתם כך מתוך הרגל כמצות אנשים מלומדה.

נצור לשונך

לפי מדרגת האדם

ישנם דברים הנחשבים לשון הרע כשהם נאמרים על אדם אחד, בעוד שהם נחשבים אפילו כשבח לגבי אדם אחר. לדוגמה, אם אומרים על איש עסקים שהוא לומד תורה חמש שעות ביום הרי זה בודאי שבח. מאידך, אם אומרים זאת על אברך ככולל האמור להקדיש את כל שעות היום לעמל התורה - הרי זה גנאי עבורו.

דברי חנמים

פרפראות לפרשה
משולחנם של חכמי התורה

מדוע ביטל הגר"ח קנייבסקי
את הנסיעה בבין הזמנים?

מרון הגרא"מ שך זצ"ל, שהשבוע חל יום ההילולא שלו, מסביר בדרך נפלאה את מה שהוקשה לרש"י בראשית פרשתנו על הפסוק "וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו", והתמיהה העולה היא מדוע כתוב בפסוק לשון 'וירא' שתי פעמים, הרי ה'וירא' השני נראה כמיותר?

אכן, מאיר מרון הרב שך את כפל המילה 'וירא' - שהתורה באה ללמדנו, שמצוות צדקה היא לא רק בנתינת צדקה לעני המבקש מאתנו, אלא מצוות צדקה היא בחיפוש וראיית הנצרך לצדקה כדי לעזור לו, וזו כוונת התורה שכתבה פעמיים את המילה "וירא". ה"וירא" השנייה באה ללמדנו, שאברהם התבונן לראות האם האורחים שבאו לקראתו נצרכים להכנסת אורחים וצדקה; הוא לא חיכה שהם ידפקו על דלתות אהלו לבקש צדקה, אלא ברגע שהוא נשא את עיניו 'וירא' והנה שלושה אנשים, מיד התבונן לראות האם הם צריכים אוכל ושתיה ותיכף ומיד "וירא" וירץ לקראתם."

ומכאן נלמד, שאם צריך כל כך הרבה רגישות בהתבוננות להטבה לשני, קל וחומר שצריך התבוננות גדולה כדי לא לגרום נזק וצער לשני, ועד כמה יש להשקיע מחשבה לראות בתחבולות כדי שלא נגרום צער לשני. ואף אם נקפיד על מעט מזה כבר יוטב לנו ולזולתנו במהלך החיים.

מי שזכה להכיר את גדולתו של מרון הרב שך זצ"ל, יעיד בבירור כי הוא עצמו היה בבחינת נאה דורש ונאה מקיים - בהנהגה זו של הקפדה עצומה במחשבה על השני, כדי להשפיע עליו טובה ולהיזהר מפגיעה בו.

סיפר הרב אברהם צבי טויב שליט"א, שהיה מקורב למרון הרב שך זצ"ל, שהוא יודע את הסיבה למה מרון הגר"ח קנייבסקי שליט"א ביטל את הנסיעה הקבועה שלו בבין הזמנים לעיר הקודש צפת, וכך היה סיפור הדברים:

היה זה לפני כמה שנים, כש לפני חופשת בין הזמנים של אב הגיע הרב טויב למעונו של מרון הגר"ח קנייבסקי שליט"א. לפני כניסתו ניגש אליו מקורבו הגר"א מן ואמר לו: "הואיל ורבנו אוהב לשמוע לעתים עובדות ומעשי רב מגדולי ישראל, אולי תספר לו סיפור או שניים ממה שראו עיניך אצל מרון הרב שך זצ"ל?"

הוא נכנס לחדרו של מרון הגר"ח שליט"א וסיפר לו: "פעם שאלתי את מרון הרב שך, מדוע לעולם אינו יוצא לחופשת בין הזמנים, והרי ממילא אין מסירת שיעורים בישיבה?"

השיב לי מרון: "לאנשים יש צרות רבות. אני יושב בביתי ולפעמים באים אלי אנשים לבקש עזרה ותושייה, לחלק מהם אני יכול לעזור ולחלק גדול אינני יכול לעזור, אבל בכל זאת עצם הדבר שיש להם היכן לשפוך את הלב זה מנחם אותם ועוזר להם. אם אסע לנופש ולא אהיה בביתי ויבואו אנשים ולא ימצאו אותי בבית, הרי המועקה תישאר במקומה... איך אני יכול לעשות זאת?"

כשמע מרון הגר"ח שליט"א את הדברים הודיע אף הוא: "אם כך, מעתה ואילך לא נוסעים יותר לבין הזמנים, ונשארים כאן כדי לעזור לאנשים לשאת סבלם בבואם לכאן".

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

אישיות ההורים תורמת לחינוך הבנים

"כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט" (בראשית יח, י).

ה' יתברך יודע מחשבות לבב והוא מעיד על אברהם אבינו ע"ה ואומר "כי ידעתיו" - לשון חיבה. אני מחבב אותך, ולמה ידעתיו? "למען אשר יצוה את בניו" - לפי שהוא מצווה את בניו לשמור דרכי ומצוותי. אומר הקב"ה - יודע אני שאברהם יוריש לבניו אחריו את קדושתו ותורתו ואת כל עבודת ה' שלו.

ולכאורה, צריך להבין היאך אפשר להוריש לבן דבר רוחני. אדם יכול להוריש ממון, רכוש ונכסים אך להוריש אמונה בה' ואהבה לקיום המצוות, היתכן? לכל היותר יש בכח האדם לחנך את הבן ולהשתדל להדריכו בדרך הנכונה, אולם כמושבן שעדיין הדבר תלוי גם בבן עצמו, אם יש בו נכונות והסכמה מצידו לקבל את החינוך שאביו מעניק לו, ואשרי אדם הזוכה לכך שבניו יתרוצו ללכת בדרך הנכונה בה חניך אותם אביהם.

ואם הקב"ה מעיד שבניו של אברהם ילכו בדרכיו, זאת אומרת שישנה הסכמה משני הצדדים - הן של האב להוריש את כל עבודת ה' שלו לבניו, והן מצד הבנים לקבל את דרכו. ויש להתבונן כיצד זוכים לזה?

והנראה בזה - בראש ובראשונה 'דוגמא אישית'. יסוד היסודות בחינוך הוא עצם היותם של ההורים בעלי אישיות מחונכת מטבע הנהגתם. על ההורים להיות אנשים עקביים ומסודרים בהליכותיהם ובהנהגותיהם. דיבורם יהא בנחת עם הבריות ומשאים ומתנם באמונה "הן שלהם צדק ולא שלהם צדק". ויהיו נזהרים בקלה כבחמורה בקיום מצוות ה' והנהגתם צנועה גם בחדרי חדרים, וכמושבן שומרים הם בקפדנות את הלכות דרך ארץ בענייני אכילה ושתיה וכדומה. אין ספק שאישיות ההורים כשהיא מוקפדת - נותנת תרומה מכרעת לעיצוב דמותו הרוחנית של הילד יותר מכל אמצעי אחר.

מאיך גיטא, הנהגה אישית של ההורים הסותרת את מה שהם עצמם מטיפים לילדיהם, לא רק שהיא גורמת לחינוך שלילי בכל אותם הנושאים בהם לוקים ההורים, אלא גם גורמת לילדים להיות מבולבלים ונבוכים ומלמדת אותם שאפשר להיות נאה דורש בלבד וללא נאה מקיים, ואחריתה של דרך קלוקלת זו - מי ישרונה.

ואברהם אבינו ע"ה ואשתו הצדקת שרה, אכן היו כספר מוסר חי לבנם יצחק. כבר משחר נעוריו ראה יצחק את דרך הוריו הקדושים לסמל ולדוגמא, ואיוותה נפשו להיות כמוהם ודרכם הקדושה נחקקה בנפשו הרכה ולכן נתעלה בקדושה ובטהרה.

במרה מפטירין

הפטרת השבוע:

"ואשה אחת מנשי בני הנביאים" (מלכים ב, ד)

הקשר לפרשה: בהפטרה מסופר על ברכתו של אלישע הנביא לשונמית על הולדת בנה, וקיום ההבטחה שגולד לה בן במועד שדיבר אליה. כפי שבישרו המלאכים לאברהם בפרשתנו, שכעת חיה יולד לו בן.

מבט לפרשה

השתקקות פנימית לעשות רצון ה'

בפרשת העקדה, הולך אברהם להר המוריה ועוקד את בנו על המזבח מתוך כוונה להקריבו לה'. ברגע האחרון קורא אליו מלאך ה' "אל תשלח ידך אל הנער" (בראשית כב, יב). אברהם מביט סביבו, רואה איל נאחז בסבך בקרניו, הולך ולוקח אותו ומעלהו לעולה תחת בנו. לאחר מכן קורא המלאך שנית, "ען אשר עשית את הדבר הזה ולא חשכת את בנך את יחידך, כי ברך אברכך והרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים וירש זרעך את שער אויביו. והתברכו בזרעך כל גויי הארץ עקב אשר שמעת בקולי" (בראשית כב, טז-יח).

נשאלת השאלה, מדוע לא בירך המלאך את אברהם כבר כאשר נגלה אליו בפעם הראשונה, הרי כבר אז ראה הקב"ה שאברהם עשה רצונו ולא חשך ממנו את בנו יחידו?

מסופר על רבי אריה לוי זצ"ל, המכונה רב האסירים, ששבת אחת בא ל'קישלה', בית הסוהר הירושלמי, לבקר את 'אסיריו' כמנהגו בכל שבת. כשניגש לשער, בו היו מוצבים שני שוטרים, אנגלי ויהודי, פנה אליו השוטר האנגלי בחומרה: "אני יודע שאתה הראב"י של הפריז'נרס, ויש לך אישור כניסה קבוע. אבל כיצד בכלל הגעת לכאן, אינך יודע שהוטל עוצר? אים ורי סורי, היום לא תוכל להיכנס".

ביקש השוטר היהודי: "אנא, תן לו להיכנס. זו המצווה שלו, הוא כל כך רוצה לנחם את האסירים ולדבר על לבם, הוא 'עושה להם את היום'". אמר השוטר האנגלי: "עזוב שטויות. אל תנגן לי על המצפון. זה סתם 'ביזנס'. זו הפרנסה שלו. הכבוד שלו. היום עוצר, יש לו חופש. שילך לביתו ויהנה מהחיים".

רבי אריה לא ויתר. הלך סביב ה'קישלה', ראה מקום בו הגדר נמוכה למדי, וניסה, ממרומי שנות זקנותו, לטפס עליה. ראה זאת האנגלי, קרא לו ואמר: "עכשיו אתה יכול להיכנס דרך השער הראשי". שאלו השוטר היהודי: "למדנו רבינו, מה נשתנה". אמר לו: "עתה ידעתי שבאמת אינו עושה זאת תמורת כסף וכבוד. אילו כך, אילו מטרות הייתה לכלכלית גרידא, היה צריך להיות מבוסס, לנצל את ההזדמנות ולחזור לאחוריו. וכי מה אכפת לו, הוא עשה את המוטל עליו, למעבידים שלו לא יהיו תלונות. אם הוא בכל

זאת מתאמץ להיכנס, סימן שמדובר אכן ברצון פנימי עמוק, לשם שמים".

נחזור לעניין העקדה. אברהם עשה את המוטל עליו. לקח את בנו יחידו אשר אהב, העלה אותו על גבי המזבח, עקד אותו והתכונן להקריבו לה'. קורא אליו מלאך ה' מהשמים ואומר: "אל תשלח ידך אל הנער". אדם מן היישוב היה אומר בשמחה ובששון 'ברוך שפטרנו'. תופס מייד את הנער ובורח מהמקום כל עוד נפשו בו. מי יודע, אולי עוד יהיו חרטות. מה שבתו בוטח. כך היה רץ היישר לביתו ומבשר לאשתו שהכל בסדר, כלונו חיים וקיימים.

אך אברהם אינו נוהג כך. הוא אינו ממחר להסתלק מהמקום. להיפך. הוא עומד ומשתאה, אינו יודע את נפשו. מה, כך מסתיים המעמד המרומם שכל כך חיכיתי לו? מביט סביבו ורואה איל נאחז בסבך. אברהם שמח שמחה גדולה. הנה, הקב"ה לא ויתר על קרבנו לחלוטין. יש תחליף כלשהו. הולך, לוקח את האיל ומעלהו לעולה תחת בנו. וכפי שאומרים חז"ל, בכל פעולה שעשה באיל חשב: 'כך הייתי עושה לבני'.

בתחילה, כאשר עצר הקב"ה בעד אברהם מלשחוט את בנו, עדיין לא בירכו. עדיין אין רואים כאן את ההשתקקות הפנימית לעשות רצון ה'. יתכן שבא לעקוד את בנו כמי שכפאו שד, אין ברירה, הקב"ה ציווה. חייבים לעשות רצונו. רק לאחר מכן, כאשר ראה הקב"ה שאברהם אינו ממחר לעזוב את המקום, משתדל, אולי בכל זאת, שמוח להקריב את האיל, רק אז הוכח שאברהם עשה מרצון ומאהבת ה' וראוי הוא לקבל את הברכות.

ואולי, מסביר הגאון רבי אברהם צבי מרגלית שליט"א, הדברים מתקשרים לתחילת הפרשה. כתוב "ואל הבקר רץ אברהם" (בראשית יח, ז). מדוע רץ אברהם, מה הבהלה. המילים 'רץ' ו'רוצה' הן מאותו שורש. כיצד אפשר להיווכח האם האדם אכן חפץ לעשות, או שהוא עושה את הדברים בעל כורחו או מתוך הרגל? המבחן הוא בריצה. בזריזות. אם כאשר האדם הולך לקיים מצווה הוא פוסע מעדנות, עקב בצד אגודל, אזי אין זה מתוך רצון פנימי עז לעשות רצון ה'. הוא פועל מתוך הכרח. אבל אם הוא פוסע בזריזות, מדלג מדרגות ואף רץ, זוהי ההוכחה שהוא פועל בשמחה ובנפש חפצה.

אגב, התשובה הפשוטה לשאלה מדוע אברהם רץ, היא כי עשה זאת כדי שלא יתחרט. הרי הוא לא הבטיח להביא בשר; למלאכים אמר רק "ואקחה פת לחם וסעדו לבכם". אלא, חשב בלבו מחשבה טובה, לערוך להם סעודה כדבעי. כדי שלא יתחרט רץ מהר אל הבקר, לקח בן בקר רך וטוב ונתן לנער שימחר ויעשה אותו.

הברכה יוצאת מאליה

הרב מרגליות מוסיף נופך לדברים בסיפור ששמע מאביו ז"ל.

בבית כנסת אחד היה מתפלל באופן קבוע יהודי ירא שמים בתכלית. תפילתו הייתה זכה וברה, כמונה מעות, תענוג לשמוע. אבל הרב שישב בסמוך לו הבחין שכאשר היהודי אומר ברכות השחר הוא מדלג על ברכת 'שלא עשני גוי'. התפלל הרב מאוד, הלוא היהודי עושה רועש של ירא ושלם, כיצד זה מדלג על ברכה מברכות השחר.

בפעם הראשונה חשב אולי מקרה הוא. בפעם השנייה חשב שמא שגגה. אבל כשראה שזהו מנהג קבוע החליט שעליו לשאול את היהודי לפרש הדבר. אולי הוא מאותם יפי נפש, שברכה זו שיש בה 'התנשאות' על אומות העולם אינה מתאימה להם ולעדינות רגשותיהם. ניגש אליו ושאלו: "רי' יהודי, מדוע זה אינך מברך ברכת 'שלא עשני גוי'".

וכך השיב לו אותו יהודי:

"אומר לרב את האמת. כשאני קם בבוקר ואומר 'מודה אני' ממלאת את לבי שמחה עצומה. ראו מה בין בני לבן חמי. אנו רצים והם רצים. חושב אני לעצמי: הנה, אנו ניגשים לתפילה לפני בורא עולם, לאחר מכן עוסקים בלימוד תורה וקיום מצוות. אח, מעין עולם הבא. ואילו הגוי המסכן, מה הוא הולך לעשות היום, לעבוד, לאכול, לשנות ולישון? מה בינו לבין הבהמה? כשאני חושב מחשבות אלו אינני מוסוגל להתאפק, והברכה יוצאת מפי מאליה: 'שלא עשני גוי'! כבוד הרב, אם ניתן לברך בשנית אשמח מאוד".

כמה אנו צריכים אפוא לשמוח שמחה גדולה ועצומה על הזכות שזיכנו הקב"ה ללמוד תורתו הקדושה, לקיים מצוות ומעשים טובים, ולהיות מחוברים אליו יתברך. אין לנו עונג גדול מזה.

טעמו וראו כי טוב ה'

בסיעתא דשמיא, מעתה ניתן להאזין לשיעורי מורנו ורבנו כ"ק האדמו"ר רבי דוד חנניה פינטו שליט"א בעברית, אנגלית, צרפתית וספרדית

באתר קול השון ובמספר ישיר:

0733-718-144

מסודר לפי פרשות השבוע, חגים ונושאים שונים

לקבלת דבר תורה יומי

מאת מורנו ורבנו

כ"ק האדמו"ר רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

ניתן לשלוח הודעה

צרפתית

+972587929003

אנגלית

+16467853001

עברית

+972585207103

ספרדית

+541141715555